

welwillende woorden, dat hij in 't eerst nauwelijks kon spreken, en tevens zoo beschaamd over zijn gedrag, dat hij den blik van den apostel ontweek; maar ten laatste wierp hij zijn zwaard en zijn dolk neer, en barstte uit in tranen van boete en berouw. Nu knielden de apostel en de roover samen neer in 't gebed, en toen Johannes bevond, dat de jonge man waarlijk berouw had over zijn zondig leven, troostte hij hem met de verzekering, dat Christus bereid was het hem te vergeven; hij kuste de rechterhand van den roover, die deze, als schuldig aan moord, verborgen had, bracht hem terug naar Smyrna, en liet hem na een proeftijd weer tot de Christengemeente toe; het zondige verleden was vergeven door den Verlosser, wiens bloed van alle zonden reinigt.

Wij verwonderen ons niet, dat een zoo zachtaardig en liefhebbend karakter als dat van Johannes vermaak zou gevonden hebben in het gezelschap van een vogel, en het verhaal, dat de apostel met een tammen pa-

trij's placht te spelen, schijnt volkomen geloofwaardig. Een van zijne discipelen was verrast, dat een groot leeraar zich met zoo iets bezig hield, maar Johannes zeide, dat de boog niet altijd kon gespannen blijven, bedoelende dat zijn hoofd niet altijd kon bezig zijn met het schrijven van brieven en prediken, en dat het gezicht van den vogel hem eene ontspanning was in zijne uren van rust.

Johannes schijnt bijna honderd jaar oud te zijn geworden. Toen hij ten laatste te zwak werd om te prediken, placht hij nog met waggelende schreden in het midden der gemeente te komen, en enkele woorden te spreken tot de kleine kudde van Christenen, die hij zoo liefhad. Weinig talrijk waren de woorden, slechts vier, maar deze discipelen hebben zich zeker langen tijd Johannes' vermaning herinnerd, de weerklank van de woorden Zijns Meesters: »Kinderkens, hebt elkander lief.»

(Wordt vervolgd.)

I.

Het was kermis. In de groote stad wisten zeer vele menschen niet, dat het kermis was, of zoo zij het al wisten, bemoeiden zij zich er niet mede en kwamen ook zelden in de buurten waar spellen en kramen op-

geslagen waren en marktschreeuwers rondgingen, om het volk tot kijken en loslaten van hun geld te verlokken.

Niet ver van het station van den spoorweg lag eene weide, die door een spellebaas gehuurd en gebruikt werd, om daar in eene tent allerlei kunsten te laten vertoonen, door

koorddansers, goochelaars, honden, apen, varkens, beren en zelfs door een olifant. Wjl die troep echter tot een gezelschap van zeer lagen rang behoorde, trokken deftige menschen er den neus voor op, dat is, zij begaven er zich niet heen. Maar voor geringere lieden, voor menschen uit den arbeidersstand, voor daglooners en sjouwerlui zou een bezoek aan dat kunstmakersgezelschap welkom geweest zijn, als 't maar niet zoo veel geld gekost had. En toch waren de plaatsprijzen niet hoog. De eerste rang kostte slechts 10 cent en op den tweeden rang waren er, zooals op de aanplakbiljetten gedrukt stond, nog goede staanplaatsen over voor het bagatel van één stuiver. Maar die tien cent en die stuiver waren voor menigen sjouwerman en vooral voor zijne spaarzame vrouw zooveel waard als honderd gulden voor rijke lieden. 't Is waar, vele lichtzinnigen menschen dachten anders en gaven hunne zuur verdiende penningen uit voor een paar oogenblikken van dwaas vermaak, maar toch vol liep het niet in die tent, daar de tijden te slecht waren en het geld nuttiger kon besteed worden.

Nu was er nog eene klasse van menschen, die wel graag een kijkje in dat spel zou genomen hebben, maar dit laten moest, ook uit gebrek. Niet ver van die weide lag eene buurt door de heffe des volks bewoond.

In die buurt woonden orgeldraaiers, scharenslijpers, oliekoekenbaksters, vrouwen die met gekookte lever en pens handelden en eene groote schare van allerlei bedelvolk, dat dag in dag uit van aalmoezen leefde en 's avonds in kroegen en krotten bijeenkwam, om kaart te spelen, dronkemansliederen te zingen en zich naar ziel en lichaam ongelukkig te maken. 't Was een treurige buurt.

En toch had God ook daar de zijnen. In sommige hokjes en kamertjes, op vlieringen en in keldergaten, waar het daglicht schaars en de lucht zelden frisch was, woonden menschen, die door rampen tot armoede gebracht waren, maar in wier hart toch nog iets aanwezig was wat gemeenschap met God kon genoemd worden, 't zij dat deze ontstaan was door het bezoeken van Zondagscholen in hunne jeugd, door het hooren van een

prediking of door andere middelen. God heeft duizend wegen om een menschenhart tot zich te trekken en te behouden.

Uit die buurt kwam op zekeren middag een meisje, dat wel zeer armoedig gekleed was, maar er toch niet haveloos uitzag. Uit hoevele lappen haar jurk was samengesteld, en welke kleur haar boezelaar droeg, ik weet het niet. Ook haar schoenen waren niet van de fijnste soort en schenen reeds door de handen van sommige oudkleerkoopepers, en van Nathan en Levi gegaan te zijn, voordat zij de voeten van Mietje mochten bedekken. Groot was Mietje niet voor haar twaalfjarigen leeftijd, maar toch zag zij er stevig uit. En dat mocht ook wel, want zij had kracht noodig om haar zusje Wiesje, een kind van bij de drie jaren, te dragen. Wiesje kon slecht loopen. 't Kind had een lammen voet en leed nog aan andere gebreken, zoodat het voortdurend zorg vereischte.

Met Wiesje op haar arm en vergezeld van haar vijfjarig broertje Bart kwam Mietje uit die buurt, misschien gelokt door de muziek, het geschetter van trompetten en het roffelen van de trom, uit de tent op het veld. Zoover kon zij echter niet dadelijk komen en daarom zette zij zich ergens neer op een hoop hout, van waar zij het uitzicht had op het station en op het spel.

Waarom was zij niet tehuis gebleven?

Dat had zij ook liever gedaan, maar het ging niet.

Waarom niet?

Mietjes moeder was vischbakster. Zij wist op goedkoope wijze aan visch te komen en bakte die met olie, reuzel en vet in haar huisje. Maar de kamer waarin zij bakken moest was zóó klein, dat de steel van de pan, waarin de visch lag, bijna den uitgang bereikte, zoodat de kinderen zich dan ook nauwelijks in het vertrekje roeren konden. Om die reden moest Mietje dan ook maar met Bart en zijn zusje de deur uit, zoolang tot moeder klaar was. Tegen den avond werden de beide kleintjes in bed gestopt en dan gingen moeder en Mietje, ieder met een mandje vol gebakken visch, de stad door, in de hoop alles te verkoopen en hierdoor een klein broodwinninkje te verdienen.

Wat moeten sommige menschen toch hard tobben, om aan den kost te komen! Wij, die van God zoovele voorrechten en zegeningen ontvangen, denken er te weinig aan, morren nog toe en zijn ondankbaar.

Intusschen zat Mietje met de beide kin-

»Mie, gaan wij ook naar 't spel? Ik wou zoo graag die apen en den olifant zien.»

»Hoe kun je dat vragen? Je weet toch wel, dat het geld kost en dat heb ik niet.»

»Moeder ook niet?»

»Neen.»

Geen ordentlijk stuk kleeding droeg hij aan zijn lijf. (Blz. 242.)

deren nog steeds op den hoop hout. In de verte konden zij het veld zien waarop de tent stond. Het was er nog stil. Eerst over een kwartier of over een half uur zouden de kunstmakers met hunne vertooningen beginnen. Van tijd tot tijd klonk trompetgeschal, om de menschen naar het veld te lokken.

Bart hoorde dit en vroeg:

xv.

»Maar moeder krijgt toch van avond geld. Kunnen we dan niet naar het spel?»

»Moeder verdient nu weinig, en wat ze verdient heeft moeder hoog noodig om brood te koopen en aardappelen. Aardappelen met vet en een scheutje azijn, daar hou je immers veel van!»

»Of ik!» riep de kleine man uit, die met

16

zijn tong tegen zijn verhemelte sloeg, alsof hij reeds bezig was te eten.

»Nu wacht dan maar tot van avond; als moeder en ik terug komen, zal je een bord vol hebben.»

II.

In dit oogenblik kwam er een jongentje dat zich bij de kinderen neerzette. 't Was een kind, dat zich in de buurt ophield, waaruit Mietje gekomen was. Mietje kende hem wel en wist van moeder wie dat ventje was. Maar waar hij eigenlijk tehuis behoorde wist niemand, ook hij zelf niet. Zijn vader was een dronkaard, die nadat hij vrouw en kind arm had gemaakt in het land rondzwierf. De moeder was van verdriet gestorven en had aan hare zuster opgedragen voor haar Kees te zorgen, maar die zuster leidde een onbehoorlijk leven en zag niet om naar het kind, dat voortaan zijn eten moest zoeken, even als een straathond, uit hetgeen door dienstboden achter de boomen of op den wal werd weggeworpen. 't Arme kind had een ellendig leven. Geen ordentelijk stuk kleeding droeg hij aan zijn lijf. Al de vodden die hij droeg, waren samenraapsels, op vuilnishooopen en mestbedden bijeenverzameld. Toen ik het plaatje in handen kreeg, waarop hij is afgebeeld, meende ik eerst dat de teekenaar er zijne fantasie bij had gebruikt maar terugdenkende aan 't geen ik jaren geleden zelf gezien had, vond ik die afbeelding van dat havelooze ventje in 't geheel niet overdreven meer. Ongeveer veertig jaren geleden was ik president van de u zeker niet onbekende Vereeniging tot Heil des Volks te Amsterdam, en daar het toen mijn plan was om een Bewaarschool op te richten voor havelooze kinderen, althans voor kinderen uit de armste klasse, begaf ik mij menigmaal met een mijner medearbeiders naar de achterbuurten, om de ouders aldaar uit te noodigen ons hunne kinderen te zenden. Maar wat ik toen eene ellende gezien heb en in welke krotten van woningen wij geweest zijn, kan ik u niet beschrijven. Ook is het hiervoor niet de plaats. Ik wilde al-

leen maar zeggen, dat ik meer dan eens kinderen heb aangetroffen, die er even haveloos uitzagen als het arme ventje op onze plaat.

Kees zat daar nu bij Mietje en de kinderen. Hij was hier gekomen, om tegenwoordig te zijn bij de opening van de tent, gelokt als hij was door het geluid der trompetten. Hij kon er niet op rekenen een kijkje naar binnen te nemen, maar als hij slechts een aap of een olifant mocht zien, dan was hij al tevreden. Toch hoopte hij nog op het een of ander geluk om in de tent te kunnen komen: Als hij maar een stuiver of een dubbeltje bezat! Maar zoo rijk was hij nooit geweest. Wie zou hem, den armen verschoppeling, vijf centen geven? Niemand zag ooit naar hem om, niemand bemoeide zich met hem, niemand vroeg hem of hij al gegeten had, niemand bood hem een slaappleats aan, die hij ergens onder een afdak of op een kruiwagen moest zoeken. Hij had geene andere beschutting dan den blauwen hemel en des nachts geen ander licht dan de fonkelende sterren. Maar in dien hemel waren Engelen, die zeer goed wisten waar Kees was, en al wisten zij het ook niet, Een was er toch daar boven, die het arme kind gadesloeg en reeds bezig was hem uit zijn ellendigen toestand te verlossen.

Onderwijl dat viertal daar zat, kwam er een vigelante aan, die dicht bij den houtstapel, tegenover het station, stil hield. Er stapte een heer uit, die groote haast scheen te hebben, om nog tijdig den trein te bereiken, die op 't punt stond te vertrekken. Die heer haalde zijn portemonnaie uit den zak, om den koetsier te betalen en hem een footje te geven. Of het door den spoed was, dien hij maakte, of dat hij wat zenuwachtig en opgewonden was, weet ik niet, maar hij ondervond de waarheid van het spreekwoord: hoe meer haast, hoe minder spoed. De portemonnaie ontglipte aan zijn vingers en al het geld dat er in was, rolde op den grond. 't Spreekt van zelf, dat hij het dadelijk oprapte, den koetsier betaalde en op een draf naar 't station liep.

Maar had hij alles opgeraapt?

Dat zou Kees u beter verteld hebben.

Er was dicht naar hem toe een dubbeltje gerold en dadelijk had hij er zijn bloote voeten op gezet, en het eerst toen die heer uit zijn gezicht was, opgeraapt.

Maar er lag nog ander geld op den grond. Toen Mietje eens rondkeek, zag zij een tienstuiverstukje onder een balk liggen, dat zij oprapte en in de vingers hield.

Tien stuivers, vijftig cents. Welk een schat voor een arm meisje! In een oogwenk dacht zij: hoe blij zal ik moeder maken als ik haar dit geef! Wat kan moeder daar niet veel voor koopen! Maar.... was dat geld wel haar eigendom? Neen, het behoorde dien heer. Misschien miste hij het en zou hij spoedig terugkomen. Dan wilde zij het hem ter hand stellen.

Zoo dacht Kees niet.

»Ik heb een dubbeltje gevonden!» riep hij verheugd uit, terwijl hij het geldstukje tusschen zijne vingers in de hoogte hield. »Ik heb een dubbeltje gevonden!» herhaalde hij, van vreugde rondspringend.

»En mag je dat houden?» vroeg Mietje, hem ernstig aanziende.

»Waarom zou ik dat niet! Al wat ik vind mag ik houden, en straks ga ik naar de tent, en als ik daar het dubbeltje geef, mag ik tweemaal den olifant, de apen, de varkens en de beren zien!»

»Dat zal je niet doen. 't Is niet waar, wat je zegt, dat je alles wat je vindt, moogt houden,» zeide Mietje.

»Waarom niet?»

»Omdat er iemand is die het verloren heeft en het terug moet hebben. Je weet zeer goed, dat die heer het uit zijn portemonnaie heeft laten vallen en dat het dus niet jouw, maar zijn eigendom is!»

»Maar die heer is weg!» zei Kees.

»O, maar hij komt zeker weerom, en als je hem ziet, moet je hem het dubbeltje terug geven!»

»Malligheid!» riep Kees uit, die het dubbeltje stevig vast hield. »Die heer weet er niets van dat hij het dubbeltje verloren heeft.»

»Best mogelijk,» zei Mietje, »maar ik weet het toch en nog een heeleboel anderen weten het ook.»

»Wie dan?» vroeg Kees nieuwsgierig, ter-

wijl hij naar alle kanten omkeek, maar niemand zag, dan Mietje en de twee kinderen.

»Kijk ook eens naar boven, Kees!» zei Mietje.

»Wat zou dat?»

»Omdat er boven je hoofd velen zijn, die het weten dat je het dubbeltje hebt opgeraapt en het houden wilt.»

Kees keek naar boven, maar zag niets dan de blauwe lucht en eenige kleine wolkjes.

»Moeder zegt,» hernam Mietje, »dat de hemel vol is van Engelen, die alles zien wat wij doen, en bedroefd zijn, als wij iets kwaads bedrijven.»

De handen van Kees begonnen te zakken.

»En weet je, Kees,» vervolgde Mietje, »in den hemel woont God en die ziet alles. Moeder zegt, dat iemand die niet op eene eerlijke wijze geld verkrijgt een dief is en dat dieven nooit in den hemel komen.... Jij wilt toch zeker geen dief zijn en wel in den hemel komen, niet waar?... Weet je wat, Kees, geef mij het dubbeltje. Ik zal het bewaren totdat die heer terugkomt en dan zullen wij het hem geven.»

Dat was een moeielijk oogenblik voor Kees. Hij wou dat dubbeltje zoo graag behouden, en voelende dat hij het niet mocht doen, zette hij een bedroefd gezicht en begon te huilen.

Mietje maakte van dit betere gevoel gebruik, spoorde hem aan, haar het geld te geven en.... na een korten strijd gaf hij het haar.

Intusschen was de tijd aangebroken, dat de menschen van het spel hunne kunsten zouden vertoonen. Er werd steeds harder getrompet en de trommel zoo hard geroerd, dat men het wel midden in de stad kon hooren. Er gingen dan ook vele stadslui, — hoewel meest uit de geringe buurten — naar het veld, waar de tent stond. De eigenaar van het spel had den olifant en een paar apen naar buiten doen komen, om de toeschouwers te lokken. Kunstmakers stonden op eene gaanderij en hielden een toespraak, waarbij ze vertelden welke wonderbare dingen er in de tent te zien waren, zoodat menigeen zich liet verleiden om naar binnen te gaan.

Mietje en de kinderen, gevolgd door Kees, waren ook naar het veld gegaan, en het meisje had groote moeite, haar zusje op den arm te houden, want het kind huppelde telkens in de hoogte bij den klank der muziek. Maar Bart was bang geworden. De olifant was hem te groot en de apen zagen er zoo boos uit. De kleine jongen trok zijn zuster bij den rok en riep gedurig uit: »Bart bang! Bart wil naar huis, naar moeder!»

Mietje had er ook genoeg van. Zij keerde zich om en ging met de kinderen naar het plantsoen, waar het mooier en veiliger was dan in het rumoer van al de menschen op de weide. Zij zou graag aan den wensch van Bart gehoor gegeven hebben, om naar huis te gaan, maar moeder was zeker nog lang niet klaar met het visch bakken. Zij bleef dus in het plantsoen en hield zich daar langer dan een uur bezig.

Eensklaps hoorde zij van verre een trein aankomen, en de gedachte, dat de heer, die het geld verloren had, daarmede terug zou kunnen komen, dreef haar naar het station.

En nauwelijks was zij daar, of de trein stoomde binnen het station. Eenige oogenblikken later kwamen de reizigers naar buiten, en wie was er onder hen?

Mietje zag den heer dadelijk. Zij liep op hem toe en het tienstuiverstukje in de hand houdende, zeide zij:

»U heeft een paar uren geleden dit geld uit uwe portemonnaie laten vallen, toen u den koetsier wilde betalen. Mag ik het u teruggeven?»

De heer zag Mietje verwonderd aan. Hij wist niet eens dat hij een tienstuiverstukje verloren had, maar wel herinnerde hij zich, dat hem de portemonnaie ontgleden en daarbij eenig geld op den grond gerold was.

»Wel — wel!» zeide hij glimlachend, »dat vind ik goed en eerlijk van je. Maar waarom,» vroeg hij uitvorschend, »waarom heb je 't niet maar gehouden?»

»Dat mocht ik niet doen,» antwoordde Mietje. »Ik wist immers dat u het verloren had. Ik zou het moeder niet durven vertel-

len, want moeder zou zeker zeggen, dat als ik het gehouden had, ik zeer ondeugend zou geweest zijn.»

»Dat is braaf van je moeder en van jou ook!» zei de heer. »Waar woont je moeder?»

»In het Karremelkslopje,» was het antwoord, en toen die heer nog meer vroeg, vertelde Mietje alles: hoe moeder zich afsloofde met het vischbakken, om een paar centjes te verdienen. Ook verzweg zij niet dat Kees zulk een treurig lot had. »En,» ging zij voort, »Kees heeft ook wat van u gevonden. Dit dubbeltje!»

Die mijnheer had Kees wel gezien, maar nu hij hem eens nauwkeurig bezag, sloeg hij de handen in elkaar van verbazing. Zulk een armoede, zulk een jongen in lompen, zulk een haveloos ventje had hij nog nooit aangetroffen. Hij werd bewogen en dacht: die arme jongen is toch ook van God geschapen en ook voor hem is de Heiland op aarde gekomen, om hem zalig en gelukkig te maken. Mag ik dan dat kind aan zijne ellende overlaten? Moet ik niet trachten hem in een beteren toestand te brengen? God heeft mij immers geld in overvloed gegeven en een hart, dat mij zegt, dat ik mij ontfermen moet over arme kinderen.

Dat die heer veel geld bezat, was waar. Hij had in die twee uren ruim tienduizend gulden verdiend met een handelszaak in een naburige stad. Ware hij te laat aan den trein gekomen, dan zou hem die winst ontgaan zijn, en geloovende, dat God alles zoo te zijnen voordeele beschikt en hem deze kinderen op zijn weg gebracht had, besloot hij zich het lot dezer kleinen aan te trekken.

En hij hield zijn woord.

Door tusschenkomst van een predikant en een wijkmeester zorgde hij er voor, dat Mietjes moeder wekelijks ondersteuning kreeg en Kees bij menschen besteed werd, die hem behandelden alsof zij zijne ouders waren, hem reinigden, — wat zeer noodig was, — hem goede kleeding gaven en hem naar school zonden.

Dat was het loon der eerlijkheid.